

POKYN OBECNÉ POVAHY

nejvyšší státní zástupkyně ze dne 8. září 2009, o trestním řízení ve věcech mládeže

Podle § 12 odst. 1 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů, **s t a n o v í m :**

ČÁST PRVNÍ Obecná ustanovení

Čl. 1 Předmět úpravy

Tento pokyn obecné povahy upravuje postup státních zástupců v trestním řízení ve věcech protiprávních činů mladistvých podle zákona č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže (dále jen „zákon“). Ve věcech protiprávních činů spáchaných dětmi mladšími patnácti let se tento pokyn vztahuje jen na dozor prověřování skutečností nasvědčujících spáchání činu jinak trestného dítětem mladším než patnáct let (dále jen „dítě“) před případným podáním návrhu na zahájení řízení o uložení opatření.¹

Čl. 2 Příslušnost státních zástupců

(1) K doзору je místně příslušný státní zástupce státního zastupitelství, v jehož obvodu mladistvý, proti kterému je řízení vedeno,² bydlí, a nemá-li stálé bydliště, státní zástupce státního zastupitelství, v jehož obvodu se zdržuje nebo pracuje. Nelze-li žádné takové místo zjistit nebo je-li mimo území České republiky, je příslušný státní zástupce státního zastupitelství, v jehož obvodu bylo provinění³

¹ § 90 odst. 1 zákona.

² § 32, § 158 odst. 7 část věty druhé za středníkem, § 160 odst. 1, § 179b odst. 3, § 179e věta za středníkem tr. ř.

³ § 6 zákona.

spácháno. Jestliže nelze místo činu zjistit, koná řízení státní zástupce státního zastupitelství, v jehož obvodu čin vyšel najevo.

(2) Dojde-li v průběhu přípravného řízení ke změně stálého bydliště mladistvého nebo místa, v jehož obvodu se zdržuje nebo pracuje, příslušnost státního zástupce k doзору se nemění, nejde-li o odnětí a přikázání věci. Státní zástupce před podáním obžaloby posoudí svou místní příslušnost a případně věc postoupí státnímu zástupci příslušnému.

(3) Příslušnost platí i pro řízení před soudem, nezmění-li se věcná příslušnost státního zástupce,⁴ popřípadě nebyla-li věc postoupena nebo přikázána jinému soudu.⁵

Čl. 3

Provádění neodkladných úkonů státním zástupcem nepříslušným

(1) Nemůže-li úkon provést příslušný státní zástupce, provede jej státní zástupce nepříslušný, který příslušného státního zástupce o provedení úkonu bez zbytečného odkladu vyrozumí a věc mu předá.

(2) Státní zástupce, jemuž byl doručen záznam o zahájení úkonů trestního řízení nebo jemuž bylo doručeno usnesení o zahájení trestního stíhání ve věci mladistvého a který se nepovažuje za místně nebo věcně příslušného, učiní veškerá neodkladná opatření, včetně vydání rozhodnutí k zajištění osob a věcí. Jinak postoupí věc státnímu zástupci příslušnému. O postoupení věci vyrozumí policejní orgán, jenž mu záznam o zahájení úkonů trestního řízení nebo usnesení o zahájení trestního stíhání doručil.

Čl. 4

Společné řízení

(1) Koná-li se společné řízení ohledně všech provinění mladistvého a proti všem mladistvým, jejichž provinění souvisejí, státní zástupce při výkonu dozoru v přípravném řízení dbá o to, aby konání společného řízení bylo vhodné z hlediska objasnění věci, hospodárnosti a rychlosti řízení s přihlédnutím k osobám mladistvých.⁶

(2) Koná-li se výjimečně společné řízení proti mladistvému a dospělému,⁷ vykonává dozor státní zástupce, který je příslušný k doзору proti mladistvému. Jde-li o věc, v níž je dána příslušnost krajského⁸ nebo vrchního státního zastupitelství⁹ z důvodu jednání, jehož se měl dopustit dospělý, vykonává dozor nad zachováváním zákonnosti v přípravném řízení státní zástupce krajského nebo vrchního státního zastupitelství.

⁴ § 12d odst. 2 věta druhá a odst. 3 zákona o státním zastupitelství, § 14 jednacího řádu, § 179 odst. 1 tr. ř.

⁵ § 39 zákona.

⁶ § 38 odst. 1 zákona; § 20, § 21 tr. ř.

⁷ § 38 odst. 2 zákona per analogiam.

⁸ § 17 tr. ř. a § 12 odst. 1 věta první jednacího řádu.

⁹ § 15 odst. 1 a 2 jednacího řádu.

(3) Je-li dána příslušnost k dozoru v přípravném řízení několika státních zástupců, vykonává dozor státní zástupce věcně příslušný k výkonu dozoru proti mladistvému. Nelze-li příslušnost určit, vykonává dozor státní zástupce příslušný k výkonu dozoru proti pachateli nebo ohledně nejzávažnějšího provinění³ nebo nejzávažnějšího trestného činu; to platí i v případech, koná-li se řízení pro pokračující trestný čin. V ostatních případech vykonává dozor státní zástupce, jemuž byl policejním orgánem doručen záznam o zahájení úkonů trestního řízení nebo usnesení o zahájení trestního stíhání nejdříve.

Čl. 5

Odnětí a přikázání věci

(1) Nejblíže vyšší státní zastupitelství je oprávněno rozhodnout o odnětí věci státnímu zástupci příslušného státního zastupitelství a přikázání věci státnímu zástupci státního zastupitelství, u něhož bude další výkon dozoru se zřetelem na zájmy mladistvého nejúčelnější.

(2) Usnesení o odnětí věci nižšímu státnímu zastupitelství a o tom, že ji bude vyřizovat jiné státní zastupitelství,¹⁰ se doručí mladistvému, zákonnému zástupci a obhájci mladistvého.

Čl. 6

Přezkoumání postupu policejního orgánu

Osobou oprávněnou k žádosti o přezkoumání postupu policejního orgánu¹¹ je i zákonný zástupce mladistvého nebo dítěte.

ČÁST DRUHÁ

Postup při ukládání výchovných opatření mladistvým v přípravném řízení

Čl. 7

Obecné ustanovení

(1) Rozhodl-li státní zástupce o uložení některého výchovného opatření mimo zvláštní způsoby řízení,¹² a bylo-li výchovné opatření mladistvým zcela nebo zčásti vykonáno a účel výchovného opatření¹³ byl alespoň částečně splněn, státní zástupce přihlédne k této okolnosti v rozhodnutí, jímž přípravné řízení končí, a byla-li ve věci podána obžaloba, v závěrečném návrhu v řízení před soudem.

¹⁰ § 39 zákona per analogiam, § 12d odst. 2 část druhé věty za středníkem a § 12d odst. 3 zákona o státním zastupitelství, § 14 jednacího řádu.

¹¹ § 157a odst. 1 tr. ř.

¹² § 68 až § 71 zákona.

¹³ § 15 odst. 4 zákona.

(2) Souhlas mladistvého s uložením výchovného opatření musí být dán po poučení o právech obviněného, případně osoby podezřelé ze spáchání provinění, a o podstatě a účelu příslušného výchovného opatření. Musí být dán výslovně, způsobem nevzbuzujícím pochybnosti o obsahu projevené vůle. Součástí poučení je údaj, že mladistvý může odvolat souhlas s uložením výchovného opatření, a to až do pravomocného skončení řízení, o právních důsledcích odvolání souhlasu,¹⁴ i o tom, že jestliže se ukáže, že úplné nebo včasné plnění výchovného opatření je pro mladistvého nemožné nebo je nelze na něm spravedlivě požadovat, je možné zrušení nebo změna nařízeného výchovného opatření i bez žádosti mladistvého.¹⁵ Souhlas zákonného zástupce se nevyžaduje. Státní zástupce přihlédne ke stanovisku příslušného orgánu sociálně-právní ochrany dětí (dále jen „orgán sociálně-právní ochrany“), popřípadě Probační a mediační služby.

(3) O uložení výchovného opatření rozhodne státní zástupce usnesením, v jehož výrokové části se uvede druh uloženého výchovného opatření nebo několika výchovných opatření, přesné vymezení, v čem spočívá plnění výchovného opatření a jakým povinností se musí mladistvý podrobit, a to zpravidla odkazem na odpovídající zákonná ustanovení, právní kvalifikace jednání mladistvého, údaj o tom, že výchovné opatření se ukládá se souhlasem mladistvého a údaj, na jak dlouhou dobu se výchovné opatření ukládá.¹⁶ Dále se uvede příslušné středisko Probační a mediační služby, které bude vykonávat dohled¹⁷ (dále jen „Probační a mediační služba“). V odůvodnění se stručně popíše skutek, z jehož spáchání je mladistvý podezřelý nebo pro který je stíhán, a jeho právní posouzení a důvody uložení výchovného opatření. Mladistvého je třeba v usnesení opětovně poučit o možnosti odvolat souhlas s uložením výchovného opatření až do pravomocného skončení řízení a o právních důsledcích odvolání souhlasu,¹⁴ jakož i o tom, že ukáže-li se, že úplné nebo včasné plnění výchovného opatření je pro mladistvého nemožné nebo je nelze na něm spravedlivě požadovat, přichází v úvahu zrušení nebo změna nařízeného výchovného opatření i bez žádosti mladistvého.¹⁵ V poučení se uvede, že proti usnesení o uložení výchovného opatření není stížnost přípustná.¹⁸

(4) Usnesení se doručí mladistvému, jeho zákonnému zástupci, obhájci a orgánu sociálně-právní ochrany. Probační a mediační službě pouze tehdy, požádá-li je státní zástupce zároveň o výkon uloženého výchovného opatření.

(5) Výkon dohledu nařídí po právní moci usnesení, jímž byl uložen mladistvému dohled probačního úředníka, státní zástupce Probační a mediační službě. V nařízení výkonu probačního dohledu státní zástupce poukáže na povinnosti probačního úředníka;¹⁹ včetně povinnosti bez zbytečného odkladu informovat státního zástupce o závažném nebo opakovaném neplnění podmínek dohledu nebo uložených výchovných povinností nebo výchovných omezení. Probační a mediační službu lze požádat o pravidelné zjišťování údajů o osobě a poměrech mladistvého a podání zprávy.²⁰ Dále stanoví lhůtu, ne delší 6 měsíců, ve

¹⁴ § 15 odst. 3 věta druhá a třetí zákona.

¹⁵ § 15 odst. 5 zákona.

¹⁶ § 15 odst. 1 věta třetí zákona.

¹⁷ § 16 odst. 2, § 17 odst. 4, § 75 odst. 1 zákona.

¹⁸ § 141 odst. 2 věta druhá tr. ř.

¹⁹ § 75 odst. 1 písm. h) zákona, a dále zejména na povinnosti uvedené v § 80 odst. 2 až 4 zákona.

²⁰ § 75 odst. 2 zákona per analogiam.

kteřé musí probační úředník zpracovat zprávu o průběhu výkonu dohledu nad mladistvým, o plnění uložených výchovných opatření mladistvým a o jeho poměrech a aktuální situaci.²¹

(6) O zrušení nebo změně uloženého výchovného opatření²² rozhodne státní zástupce usnesením, ve kterém stručně odkáže na předchozí usnesení, jímž bylo výchovné opatření uloženo, a uvede údaj o tom, že se výchovné opatření ruší či mění. Proti usnesení státního zástupce je přípustná stížnost. Usnesení se doručí osobám, kterým bylo doručeno původní rozhodnutí.

(7) Odvolal-li mladistvý až do pravomocného skončení přípravného řízení souhlas s uloženým výchovným opatřením prohlášením adresovaným státnímu zástupci, o skončení výkonu výchovného opatření se nevydává usnesení, ale vyzumí se osoby, kterým bylo doručeno usnesení o uložení výchovného opatření.

Čl. 8

Dohled probačního úředníka

(1) V usnesení, jímž státní zástupce uloží mladistvému dohled probačního úředníka, se dále uvede ve výroku

- a) jaké povinnosti musí mladistvý v průběhu dohledu probačního úředníka plnit,²³
- b) přesné označení výchovných povinností a výchovných omezení, jež má mladistvý v průběhu dohledu probačního úředníka plnit, nestačí jen odkaz na příslušná zákonná ustanovení.

(2) V odůvodnění se poukáže na podstatu²⁴ a účel²⁵ dohledu probačního úředníka.

(3) Při výkonu dohledu probačního úředníka se postupuje obdobně jako u opatření uloženého soudem.²⁶

Čl. 9

Probační program

(1) Státní zástupce při úvaze o uložení probačního programu spolupracuje s Probační a mediační službou.

(2) V usnesení, jímž státní zástupce uloží mladistvému povinnost podrobit se probačnímu programu, se dále uvede ve výroku

- a) přesné označení probačního programu, ve vztahu k němuž byla mladistvému uložena povinnost se mu podrobit,

²¹ § 55 a § 56 zákona.

²² § 15 odst. 5 zákona.

²³ § 16 odst. 3 zákona.

²⁴ § 16 odst. 1 zákona.

²⁵ § 16 odst. 2 zákona.

²⁶ § 315 odst. 1 věty před středníkem tr. ř., § 80 zákona per analogiam, § 75 odst. 2 zákona per analogiam.

b) byla-li proviněním způsobena škoda, zpravidla se mladistvému uloží, aby ji podle svých sil nahradil.

(3) Výkon dohledu nad probačním programem státní zástupce nařídí po právní moci usnesení Probační a mediační službě, které lze uložit povinnost zjistit potřebné údaje o osobě a poměrech mladistvého.²⁷ Státní zástupce v nařízení výkonu dohledu dále zdůrazní povinnost probačního pracovníka podat bez zbytečného odkladu zprávu o ukončení probačního programu a jeho výsledku.²⁸

Čl. 10

Výchovné povinnosti a omezení

(1) Uložení jiných výchovných povinností či omezení, než stanovených zákonem, lze jen směřují-li k dosažení účelu stanoveného zákonem,²⁹ a jde-li o povinnosti či omezení, jejichž vymezení je určité, kontrolovatelné a vykonatelné.

(2) V usnesení, jímž státní zástupce uloží mladistvému povinnost podrobit se výchovné povinnosti nebo omezení, se dále uvede ve výroku

a) přesné označení výchovné povinnosti nebo omezení,
b) v případě výchovné povinnosti zaplatit peněžitou částku údaj o výši měsíčních splátek.

(3) V odůvodnění se poukáže zejména na důvody, pro které byla uplatněna určitá výchovná povinnost nebo omezení.

(4) Státní zástupce pověří probačního úředníka Probační a mediační služby prováděním úkonů směřujících k tomu, aby mladistvý vedl ve zkušební době řádný život, pokud bylo rozhodnuto o uložení výchovných povinností nebo omezení, a pokud to vzhledem k možnosti, že by se mladistvý dopustil znovu provinění, nebo vzhledem k osobnosti mladistvého a jeho okolnímu prostředí považuje za nutné.

(5) Státní zástupce může požádat o součinnost při kontrole plnění výchovných povinností nebo omezení, podle povahy věci orgán sociálně-právní ochrany, zájmové sdružení, jehož je mladistvý členem nebo které je ochotno se podílet na výchovném působení na mladistvého nebo osoby věnující se sociální práci. Při vyžadování této součinnosti postupuje státní zástupce obdobně jako při součinnosti s Probační a mediační službou.

Čl. 11

Napomenutí s výstrahou

(1) Napomenutím s výstrahou státní zástupce mladistvému v přítomnosti jeho zákonného zástupce, případně obhájce, důrazně vytkne protiprávnost jeho činu a upozorní ho na konkrétní důsledky, jež mu hrozí podle zákona v případě, že by

²⁷ § 75 odst. 2 zákona per analogiam.

²⁸ § 17 odst. 5 zákona.

²⁹ § 9 odst. 1 a § 15 odst. 4 zákona.

v budoucnu páchal další trestnou činnost.³⁰ Státní zástupce může v přípravném řízení uplatnit výchovné opatření napomenutí s výstrahou bez dalšího anebo při vyslovení napomenutí s výstrahou přenechá postižení mladistvého jeho zákonnému zástupci, škole nebo výchovnému zařízení. Přenechání postižení školy nebo výchovnému zařízení přichází v úvahu jen za podmínek stanovených zvláštními právními předpisy.³¹ V takovém případě si státní zástupce předem vyžádá stanovisko školy nebo výchovného zařízení. Státní zástupce uloží tomu, komu postižení přenechal, aby jej vyrozuměl o výsledku ve stanovené lhůtě. Vždy se postupuje tak, aby byla zachována vážnost a důstojnost jednání v souladu s výchovným účelem. O úkonu se sepíše protokol s náležitostmi podle trestního řádu.³²

(2) V usnesení se dále uvede ve výroku

- a) že mladistvý byl v přítomnosti zákonného zástupce a popřípadě i obhájce napomenut tak, že mu byla důrazně vytknuta protiprávnost jím spáchaného provinění a byl upozorněn na důsledky, které mu hrozí podle zákona, v případě spáchání dalších provinění v budoucnu,
- b) bude-li přenecháno postižení zákonnému zástupci, škole nebo výchovnému zařízení, uvede se, kterému subjektu se postižení přenechává, jakož i povinnost o výsledku vyrozumět státního zástupce a stanovit pro to lhůtu.

(3) V poučení se uvede, že napomenul-li státní zástupce mladistvého a udělil mu zároveň výstrahu, popřípadě přenechal-li postižení mladistvého jeho zákonnému zástupci, škole nebo výchovnému zařízení, hledí se na mladistvého, jako by nebyl odsouzen.

(4) Odvolal-li mladistvý souhlas s napomenutím s výstrahou nebo s přenecháním postižení zákonnému zástupci, škole nebo výchovnému zařízení, vychází se nadále z toho, jako kdyby k tomuto úkonu vůbec nedošlo a vyrozumí se ten, komu bylo postižení přenecháno.

(5) Napomenutí s výstrahou a popřípadě i s přenecháním postižení mladistvého zákonnému zástupci, škole nebo výchovnému zařízení, nemá charakter samostatného rozhodnutí ve věci v přípravném řízení.

ČÁST TŘETÍ

Dozor a vazební řízení

Oddíl první

Výkon dozoru

³⁰ § 20 odst. 1 zákona.

³¹ Např. § 21 odst. 1, 2 a § 22 zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, § 17 odst. 3 vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, § 10 odst. 3 vyhlášky č. 13/2005 Sb., o středním vzdělávání a vzdělávání v konzervatoři.

³² § 55 odst. 1 tr. ř.

Čl. 12

Obecná ustanovení

(1) Státní zástupce postupuje tak, aby bylo možné ve vhodných případech využít přiměřená výchovná opatření a zvláštní způsoby řízení;¹² zjistí-li, že poučení o zvláštních způsobech řízení neprovedl policejní orgán, uloží policejnímu orgánu, aby tak neprodleně učinil, nebo mladistvého poučí sám.

(2) Státní zástupce dbá, aby v přípravném řízení byly zjištěny poměry mladistvého;³³ zjištění poměrů mladistvého se uloží orgánu sociálně-právní ochrany, případně též Probační a mediační službě. Zjištění poměrů mladistvého nemusí být ukládáno těmto orgánům přímo státním zástupcem.

(3) Je-li nezbytné zjistit podrobnější informace pro další postup řízení a pro uložení nejvhodnějšího opatření, je třeba vypracovat zprávu o poměrech mladistvého a jeho aktuální životní situaci.³⁴ Ke zprávě státní zástupce přihlédne při konečném rozhodnutí ve věci. Vypracování zprávy uloží státní zástupce orgánu sociálně-právní ochrany, případně též Probační a mediační službě.

(4) Státní zástupce dbá, aby poškozený, jehož adresa je známa, byl policejním orgánem vyzooměn, jestliže mladistvý prohlásí, že je připraven škodu nahradit, jinak odčinit nebo přispět k narovnání škodlivých následků činu. Totéž platí v případě, že mladistvý na sebe vezme povinnost, která se bezprostředně dotýká zájmů poškozeného.³⁵ Zjistí-li, že takto policejní orgán nepostupoval, neprodleně mu uloží, aby poškozeného vyzooměl, nebo tak učiní sám.

Čl. 13

Zahájení trestního stíhání mladistvého

(1) Státní zástupce prověřuje, zda policejní orgán o zahájení trestního stíhání mladistvého bez zbytečného odkladu informoval též jeho zákonného zástupce, orgán sociálně-právní ochrany a Probační a mediační službu, a zjistí-li pochybení, uloží policejnímu orgánu, aby tak učinil dodatečně. Koná-li vyšetřování státní zástupce,³⁶ plní tuto povinnost státní zástupce. Státní zástupce informuje bez zbytečného odkladu tyto osoby, pokud rozhodl o zahájení trestního stíhání proti mladistvému.³⁷

(2) O podání návrhu na potrestání na mladistvého státní zástupce bez zbytečného odkladu vyzoomí zákonného zástupce mladistvého, orgán sociálně-právní ochrany a Probační a mediační službu.

³³ § 55 odst. 1 a 2 zákona.

³⁴ § 56 zákona.

³⁵ Např. § 17 odst. 3, § 18 odst. 1 písm. d), e), § 70 odst. 3 zákona, § 307 odst. 1 písm. b), odst. 2, 3, § 309 odst. 1 písm. b), § 310 odst. 1 tr. ř.

³⁶ § 174 odst. 2 písm. c) tr. ř.

³⁷ § 179e věta za středníkem tr. ř.

Čl. 14

Obhajoba mladistvého

Státní zástupce přezkoumává, zda mladistvý měl obhájce od okamžiku, kdy jsou proti němu použita opatření podle zákona, nebo provedeny úkony podle trestního řádu, včetně úkonů neodkladných a neopakovatelných, ledaže nelze provedení úkonu odložit a vyrozumění obhájce o něm zajistit. Účast obhájce má význam zejména, bude-li proti mladistvému zahájeno trestní stíhání.

Čl. 15

Vyšetření a pozorování duševního stavu mladistvého

(1) Vznikne-li odůvodněná pochybnost, že mladistvý v době spáchání činu nedosáhl takové rozumové a mravní vyspělosti, aby mohl rozpoznat jeho protiprávnost nebo ovládat své jednání,³⁸ nebo pokud se taková pochybnost týká výskytu duševní poruchy v době spáchání činu, pro kterou by mladistvý nemohl rozpoznat protiprávnost svého činu nebo ovládat své jednání,³⁹ vyšetří se duševní stav.⁴⁰

(2) Pozorování duševního stavu mladistvého ve zdravotnickém ústavu může trvat nejvýše jeden měsíc. Tato lhůta může být na odůvodněnou žádost znalců prodloužena nejvýše o měsíc.

Oddíl druhý

Uplatňování zvláštních způsobů řízení

Čl. 16

Podmíněné zastavení trestního stíhání a narovnání

(1) Ve výroku usnesení o podmíněném zastavení trestního stíhání se uvede, že trestní stíhání mladistvého se podmíněně zastavuje podle § 307 odst. 1 tr. ř. a § 69 písm. a) zákona. Mladistvému lze v usnesení o podmíněném zastavení trestního stíhání a usnesení o schválení narovnání ukládat výchovná opatření.⁴¹ Uloží-li státní zástupce výchovné opatření v usnesení o podmíněném zastavení trestního stíhání, uvedou se jako samostatný výrok.

(2) Ve výroku usnesení o schválení narovnání a zastavení trestního stíhání se uvede § 309 odst. 1, § 311 odst. 1 tr. ř. a § 69 písm. b) zákona. Výrok o uložení výchovných opatření se uvede v usnesení o schválení narovnání a zastavení trestního stíhání buď samostatně nebo se o uložení výchovných opatření vydá samostatné usnesení. Uložení výchovných opatření mladistvému nic nemění na

³⁸ § 5 odst. 1 zákona.

³⁹ § 26 tr. zákoníku.

⁴⁰ § 58 odst. 1 zákona.

⁴¹ § 2 odst. 2 písm. b) věta za středníkem zákona, § 307 odst. 4 tr. ř.

skutečnosti, že součástí výroku usnesení o schválení narovnání je i výrok o zastavení trestního stíhání pro skutek, pro který se trestní stíhání proti mladistvému vede.

(3) Předchozí souhlas mladistvého s uložením výchovného opatření není s výjimkou účasti na probačním programu⁴² vyžadován. V případě potřeby lze na mladistvém požadovat, aby se zavázal k chování omezujícím možnosti spáchání dalších provinění.

(4) Usnesení o podmíněném zastavení trestního stíhání a usnesení o schválení narovnání a zastavení trestního stíhání se oznamuje mladistvému, zákonnému zástupci, obhájci mladistvého, poškozenému, orgánu sociálně-právní ochrany a Probační a mediační službě, byla-li ve věci činná.

Čl. 17

Odstoupení od trestního stíhání

(1) Rozhodl-li státní zástupce o odstoupení od trestního stíhání mladistvého,⁴³ vychází zejména z výsledku výchovných opatření, která již byla mladistvému uložena; to nevyklučuje uložení některého výchovného opatření při odstoupení od trestního stíhání. Předchozí souhlas mladistvého s uložením výchovného opatření není s výjimkou účasti na probačním programu⁴² vyžadován. Výchovná opatření mladistvému uloží buď samostatným usnesením nebo v rámci samostatného výroku usnesení, jímž bylo rozhodnuto o odstoupení od trestního stíhání a zastavení trestního stíhání mladistvého. Na mladistvém lze požadovat, aby se zavázal k chování omezujícím možnosti spáchání dalších provinění.

(2) Uložení výchovného opatření nemění skutečnost, že součástí rozhodnutí o odstoupení od trestního stíhání je výrok o zastavení trestního stíhání pro skutek, ve kterém bylo spatřováno provinění, jehož se odstoupení od trestního stíhání týká.⁴⁴

(3) Ve výroku usnesení o odstoupení od trestního stíhání mladistvého a zastavení trestního stíhání státní zástupce uvede pouze § 70 odst. 1 a odst. 2 zákona.

(4) Součástí poučení usnesení o odstoupení od trestního stíhání mladistvého a zastavení trestního stíhání je i údaj, že v trestním stíhání mladistvého, od něhož bylo odstoupeno, se pokračuje, prohlásí-li mladistvý do tří dnů od doby, kdy mu bylo usnesení o odstoupení od trestního stíhání oznámeno, že na projednání věci trvá.⁴⁵

(5) Usnesení o odstoupení od trestního stíhání mladistvého a zastavení trestního stíhání se oznamuje mladistvému, zákonnému zástupci, obhájci mladistvého a orgánu sociálně-právní ochrany; dále se vyzoomí poškozený a

⁴² § 17 odst. 2 zákona.

⁴³ § 69 písm. c) zákona.

⁴⁴ § 70 odst. 2 zákona.

⁴⁵ § 70 odst. 5 věta druhá zákona.

Probační a mediační služba, jestliže byla ve věci činná. Poškozený není oprávněn proti usnesení podat stížnost.⁴⁶

(6) Prohlásí-li mladistvý, že trvá na projednávání věci,⁴⁷ státní zástupce učiní opatření, aby se pokračovalo v trestním stíhání. Usnesení o odstoupení od trestního stíhání a o zastavení trestního stíhání mladistvého se v tomto případě nezrušuje.

(7) Podá-li obviněný nebo jiná oprávněná osoba proti usnesení o odstoupení od trestního stíhání a zastavení trestního stíhání mladistvého stížnost a stížnosti nebude vyhověno, státní zástupce neprodleně předloží spisy nejbližší vyššímu státnímu zastupitelství k rozhodnutí. Stejně postupuje, podá-li obviněný stížnost a zároveň prohlásí, že trvá na projednání věci. Pokračování v trestním stíhání přichází v úvahu teprve, bude-li stížnost obviněného zamítnuta.

Oddíl třetí

Obžaloba, zastavení trestního stíhání a postoupení věci jinému orgánu

Čl. 18

(1) O podání obžaloby na mladistvého státní zástupce bez zbytečného odkladu vyrozumí zákonného zástupce mladistvého, orgán sociálně-právní ochrany a Probační a mediační službu.

(2) Usnesení o zastavení trestního stíhání mladistvého i usnesení o postoupení věci jinému orgánu státní zástupce doručí zákonnému zástupci mladistvého, orgánu sociálně-právní ochrany a Probační a mediační službě.

Oddíl čtvrtý

Ochranná opatření

Čl. 19

Návrhy

(1) Návrh na uložení ochranného opatření může státní zástupce učinit v podané obžalobě nebo samostatně.⁴⁸

(2) Je-li v době podání návrhu na uložení ochranné výchovy zřejmé, že ji nebude možné ihned vykonat, státní zástupce soudu pro mládež navrhne, aby do doby jejího zahájení nařídil dohled probačního úředníka.

(3) Lze podat i návrh na uložení ochranného léčení z důvodu, že mladistvý jako pachatel činu jinak trestného není pro nepřičetnost trestně odpovědný a jeho pobyt na svobodě je nebezpečný.⁴⁹

⁴⁶ § 70 odst. 4 věta druhá zákona.

⁴⁷ § 70 odst. 5 zákona.

⁴⁸ § 178 odst. 1, 2 tr. ř.

⁴⁹ § 26, § 99 tr. zákoníku.

Čl. 20

Přeměna ochranné výchovy v ústavní výchovu a naopak

(1) Státní zástupce může soudu pro mládež navrhnout přeměnu ochranné výchovy v ústavní výchovu nebo podmíněné umístění mladistvého mimo výchovné zařízení.⁵⁰ Přitom zváží, zda je potřebné uložit dohled⁵¹ nebo jiné výchovné opatření.⁵²

(2) Zjistí-li státní zástupce, že mladistvý nesplnil očekávání, že se bude řádně chovat, státní zástupce podá soudu pro mládež návrh na zrušení podmíněného umístění mladistvého mimo výchovné zařízení nebo návrh na přeměnu ústavní výchovy ve výchovu ochrannou.⁵³

(3) Poznatky k návrhům státní zástupce získává především z výkonu dozoru státních zástupců nad dodržováním právních předpisů při výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy.

Oddíl pátý

Zvláštní postupy ve zkráceném přípravném řízení

Čl. 21

- (1) Zvláštními postupy podle zákona se rozumí zejména
- a) objasnění, zda je mladistvý za spáchané provinění trestně odpovědný,⁵⁴ vznikne-li důvodná pochybnost, že mladistvý v době spáchaní činu nedosáhl takové rozumové a mravní vyspělosti, aby mohl rozpoznat jeho protiprávnost nebo ovládat své jednání, nebo pokud se taková pochybnost týká možného výskytu duševní poruchy v době spáchaní činu, pro kterou by mladistvý nemohl rozpoznat protiprávnost svého činu nebo ovládat své jednání, kdy v obou případech bude potřebné vyšetření duševního stavu,⁵⁵
 - b) zjišťování podmínek účinné lítosti,⁵⁶
 - c) uložení výchovného opatření,⁵⁷ s výjimkou napomenutí s výstrahou a s přenecháním postižení mladistvého zákonnému zástupci, škole nebo výchovnému zařízení,⁵⁸
 - d) společné řízení proti mladistvému a dospělému,⁵⁹
 - e) vypracování zprávy o poměrech mladistvého a jeho aktuální životní situaci,³⁴ potřeba zjišťovat poměry mladistvého nebrání zkrácenému přípravnému řízení,³³
 - f) uplatnění zvláštních způsobů řízení.¹²

⁵⁰ § 85 odst. 1 zákona.

⁵¹ § 16 zákona.

⁵² § 15, § 17 až § 20 zákona.

⁵³ § 23 odst. 2, § 87 odst. 1 zákona.

⁵⁴ § 5 zákona.

⁵⁵ § 58 zákona a § 26 tr. zákoníku.

⁵⁶ § 7 zákona.

⁵⁷ § 15 až § 19, § 59 zákona.

⁵⁸ § 20 zákona.

⁵⁹ § 38 odst. 2 zákona.

(2) Jestliže uplatnění zvláštních postupů brání ve věcech, v nichž by jinak byly splněny podmínky pro konání zkráceného přípravného řízení,⁶⁰ skončení věci ve stanovené lhůtě,⁶¹ zkrácené přípravné řízení proti mladistvému nelze konat a koná-li ho policejní orgán, státní zástupce mu vydá pokyn, aby věc předal příslušnému orgánu k zahájení trestního stíhání a konání vyšetřování.

Oddíl šestý Zadržení, zatčení a vazba

Čl. 22 Vyrozumění o zadržení a zatčení mladistvého

Státní zástupce přezkoumává, zda o zadržení a zatčení mladistvého byli vyrozuměni bez zbytečného odkladu jeho zákonný zástupce, zaměstnavatel, Probační a mediační služba a orgán sociálně-právní ochrany; byl-li zadržen nebo zatčen mladistvý, který vykonává ochrannou výchovu, vyrozumí se i příslušné výchovné zařízení.

Čl. 23 Postup před podáním návrhu na vzetí do vazby nebo návrhu na její nahrazení

(1) Před podáním návrhu na vzetí mladistvého do vazby je třeba se zabývat možnostmi nahrazení vazby.⁶² O všech úkonech prováděných před podáním návrhu na vzetí mladistvého do vazby nebo návrhu, aby vazba byla nahrazena jiným opatřením, učiní státní zástupce stručný záznam do spisu. Dospěje-li státní zástupce k závěru, že vazbu lze u mladistvého nahradit, předloží soudu odůvodněný návrh na to, aby vazba byla u mladistvého některým z těchto opatření nahrazena.

(2) Učiní-li mladistvý nebo jiná osoba návrh na nahrazení vazby jiným opatřením až poté, co státní zástupce předložil návrh na vzetí mladistvého do vazby soudci okresního soudu pro mládež,⁶³ a účastní-li se státní zástupce výslechu zadrženého mladistvého před soudcem, vyjádří se státní zástupce i k tomuto návrhu. Má-li za to, že jsou důvody pro přijetí opatření nahrazujícího vazbu, navrhne soudci, aby je přijal. Pokud se státní zástupce výslechu mladistvého před soudcem nezúčastní a byl-li informován včas o tom, že návrh byl mladistvým nebo jinou osobou učiněn, vyjádří se písemně.

⁶⁰ § 179a odst. 1 tr. ř.

⁶¹ § 179b odst. 4 tr. ř.

⁶² § 49 odst. 1 zákona a § 73 odst. 1 písm. a) tr. ř.; § 49 odst. 1 zákona a § 73 odst. 1 písm. b) tr. ř.; § 49 odst. 1 zákona a § 73 odst. 1 písm. c) tr. ř.; § 49 odst. 2 zákona a § 73a odst. 1 a 2 tr. ř.; § 49 odst. 1 a § 50 zákona.

⁶³ § 26 tr. ř., § 4, § 37, § 39 zákona.

Čl. 24 Záruka

(1) Státní zástupce projedná možnost nabídnutí záruky s rodiči mladistvého; to neplatí, když rodiče neskýtají pro náležitý výkon záruky předpoklady, zejména pokud se podíleli na páčání trestné činnosti, naváděli mladistvého k jejímu spáchání, způsobem života dávají najevo, že nejsou schopni příznivě ovlivňovat chování mladistvého, anebo pokud to vylučuje povaha a závažnost provinění mladistvého.

(2) Nabídlo-li zájmové sdružení nebo jiná osoba převzetí záruky, státní zástupce zkoumá, zda lze záruku vzhledem k osobě mladistvého a k povaze projednávaného případu považovat za dostatečnou a jsou-li podmínky pro její přijetí a dále

a) u zájmového sdružení,⁶⁴ zda je způsobilé působit na mladistvého, aby žil řádným životem, a k tomu přijmout potřebná opatření,⁶⁵

b) u fyzických osob, zda jsou schopny příznivě ovlivňovat chování mladistvého a jsou tak dány předpoklady pro náležitý výkon záruky.⁶⁶

Čl. 25 Slib

V odůvodněných případech, a to i po projednání s obhájcem nebo zákonným zástupcem, může státní zástupce mladistvého vyzvat, aby učinil slib. Současně se mladistvého dotáže, zda je ochoten se podrobit omezením, jež by mu uložil soudce, který bude o vazbě rozhodovat. Slib musí být dán přímo mladistvým a nikoli za něho jinou osobou. Slib musí mladistvý vlastnoručně podepsat.

Čl. 26 Dohled probačního úředníka

Státní zástupce možnost nahrazení vazby mladistvého dohledem probačního úředníka projedná s Probační a mediační službou; může požádat o součinnost i orgán sociálně-právní ochrany a vyžádat si podání zprávy o poměrech mladistvého.⁶⁷ Nelze-li zprávu v lhůtách, v nichž je třeba rozhodnout o zadrženém mladistvém podat, státní zástupce vyžádá alespoň předběžnou informaci. Dohled probačního úředníka nad mladistvým obviněným⁶⁸ je možné spojit s dohledem probačního úředníka⁶⁹ uloženým jako výchovné opatření.

⁶⁴ § 3 odst. 1 tr. ř.

⁶⁵ § 6 odst. 3 věta před středníkem tr. ř.

⁶⁶ § 73 odst. 1 písm. a) tr. ř.

⁶⁷ § 55 odst. 3 zákona; § 4 odst. 1, 2 písm. a) zákona č. 257/2000 Sb., o Probační a mediační službě; § 51 odst. 5 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.

⁶⁸ § 73 odst. 1 písm. c), odst. 3 tr. ř.

⁶⁹ § 16 zákona.

Čl. 27

Péče důvěryhodné osoby

(1) Důvěryhodnou osobou může být fyzická osoba způsobilá k právním úkonům, u které budou splněny podmínky její důvěryhodnosti i způsobilosti o mladistvého pečovat, převzetí odpovědnosti za to, že se mladistvý na předvolání dostaví k orgánu činnému v trestním řízení a splní další podmínky, které určí soudce okresního soudu pro mládež. Důvěryhodnou osobou může být i výchovné zařízení nebo výjimečně jiná právnická osoba. Umístění mladistvého do péče důvěryhodné osoby není změnou výchovného prostředí u mladistvého a slouží jen pro účely nahrazení vazby.

(2) Státní zástupce si vyžádá od důvěryhodné osoby její vyjádření⁷⁰ a zjistí, zda mladistvý s péčí a dohledem důvěryhodné osoby souhlasí, a je ochoten se písemně zavázat, že se bude chovat podle dohodnutých podmínek a splní další podmínky stanovené soudem. Vyjádření důvěryhodné osoby i souhlas mladistvého musí být písemný nebo ústní do protokolu. Dotčené osoby je třeba předem poučit o právních následcích umístění mladistvého do péče důvěryhodné osoby a o jejich povinnostech.

Čl. 28

Peněžitá záruka

Nabídl-li mladistvý nebo jiná osoba složení peněžitě záruky, státní zástupce věc přezkoumá i z hlediska, zda s přihlédnutím k osobě a k majetkovým poměrům mladistvého nebo toho, kdo za něho složení peněžitě záruky nabízí, k povaze a závažnosti provinění, pro které je stíhán, a závažnosti důvodů vazby, lze vazbu u mladistvého nahradit při výši peněžitě záruky, která byla nabídnuta. Jestliže mladistvý nebo jiná osoba takovou konkrétní nabídku neučinili a uvedli, že příslušný návrh budou adresovat soudci okresního soudu pro mládež, který bude rozhodovat o vazbě, státní zástupce soudci navrhne výši peněžitě záruky.⁷¹

Čl. 29

Účast při rozhodování o vazbě

Státní zástupce specializovaný na věci mládeže se výsledku mladistvého před soudcem okresního soudu mládeže, který rozhoduje o jeho vzetí do vazby, zpravidla zúčastní. Nelze-li zajistit jeho účast, ani úkon odložit, může se výsledku zúčastnit jiný státní zástupce.⁷² Žádný státní zástupce se výsledku nezúčastní tehdy, pokud účasti brání závažné okolnosti.

⁷⁰ § 50 odst. 1 písm. a) zákona.

⁷¹ § 73a odst. 2 písm. a) tr. ř.

⁷² § 41 odst. 2 zákona.

Čl. 30

Důvodnost vazby

(1) Zjistí-li státní zástupce, že pominuly důvody vazby, rozhodne ihned usnesením, že se mladistvý propouští z vazby na svobodu.⁷³ Příkaz k propuštění z vazby na svobodu je nutno bezodkladně doručit věznicí a ověřit, zda byl věznicí doručen.

(2) V přípravném řízení může státní zástupce po propuštění mladistvého z vazby nařídít dohled probačního úředníka⁷⁴ nad mladistvým, který může trvat do podání obžaloby.

(3) Zjistí-li státní zástupce, že jen některý důvod vazby⁷⁵ pominul (zúžení důvodů vazby), rozhodne neprodleně o změně důvodů vazby, a to usnesením.⁷⁶ O tom státní zástupce vyrozumí věznicí.⁷⁷

(4) Zjistí-li státní zástupce další nový důvod vazby (rozšíření důvodů vazby), navrhne soudu, aby o změně důvodů vazby rozhodl.

(5) Při zjišťování podkladů pro nahrazení vazby mladistvého jiným opatřením postupuje státní zástupce v součinnosti s Probační a mediační službou a s orgánem sociálně-právní ochrany. Může si vyžádat zprávu ke zjištění poměrů mladistvého.³³ Jakmile bylo zajištěno náhradní opatření, musí být mladistvý bez zbytečného odkladu propuštěn z vazby.

Čl. 31

Neplnění závazků ze strany mladistvého nebo důvěryhodné osoby

(1) Rozhodl-li soudce okresního soudu pro mládež o ponechání mladistvého na svobodě v důsledku nahrazení vazby umístěním mladistvého v péči důvěryhodné osoby,⁷⁸ státní zástupce při neplnění závazků navrhne soudci okresního soudu pro mládež, aby důvěryhodnou osobu i mladistvého zprostil závazků, které přijali a podle povahy a závažnosti věci současně určil jinou důvěryhodnou osobu, nebo aby přijal jiné opatření nahrazující vazbu, anebo rozhodl o vazbě nebo vydal příkaz k zatčení mladistvého.

(2) Neplní-li důvěryhodná osoba nebo mladistvý v přípravném řízení své závazky⁷⁹ anebo mladistvý vzal zpět svůj souhlas s péčí důvěryhodné osoby, v případě, kdy vazbu takto nahradil státní zástupce,⁸⁰ státní zástupce důvěryhodnou osobu i mladistvého zproští závazků, které přijali a podle povahy a závažnosti věci, s přihlédnutím k osobě mladistvého a důvodům, které vedly k tomuto postupu, určí jinou důvěryhodnou osobu, nebo rozhodne o přijetí jiného opatření nahrazující

⁷³ § 48 odst. 1 část věty první za středníkem zákona, § 72 odst. 2 písm. a) tr. ř.

⁷⁴ Pro výkon dohledu platí obdobně § 16 zákona.

⁷⁵ § 67 písm. a), b), c) tr. ř.

⁷⁶ § 119 odst. 2 tr. ř.

⁷⁷ § 70a odst. 1 písm. b) tr. ř.

⁷⁸ § 77 odst. 2, § 68 tr. ř. ve spojení s § 50 odst. 1 zákona.

⁷⁹ § 50 odst. 1 písm. a), popř. b) zákona.

⁸⁰ § 73b odst. 3 věta druhá tr. ř. ve spojení s § 50 odst. 1 zákona.

vazbu, anebo navrhne soudci okresního soudu pro mládež, aby rozhodl o vazbě nebo vydal příkaz k zatčení mladistvého.

Čl. 32

Návrh státního zástupce na prodloužení vazby

(1) Nelze-li skončit trestní věc mladistvého v zákonných lhůtách,⁸¹ dbá dozorový státní zástupce, aby mu policejní orgán předložil spisový materiál tak, aby návrh na prodloužení vazby mohl státní zástupce doručit soudci okresního soudu pro mládež nejpozději 16. den počítaným nazpět od konce lhůty trvání vazby. Státní zástupce stejně postupuje, jestliže v době kratší než patnáct dnů před skončením vazební lhůty podá ve věci mladistvého obžalobu.⁸² Nejsou-li spisy ve stanovené lhůtě dosažitelné, je třeba předložit soudu koncept spisových materiálů nebo jejich opis.

(2) Byla-li trestní věc mladistvého vrácena státnímu zástupci k došetření⁸³ nebo taková věc byla státnímu zástupci přikázána Nejvyšším soudem,⁸⁴ lhůta 15 dnů pro podání návrhu na prodloužení vazby běží státnímu zástupci ode dne, kdy mu byl spis doručen.

(3) Návrh státního zástupce na prodloužení vazby obsahuje

- a) osobní údaje mladistvého,
- b) stručný popis skutku, pro který bylo proti mladistvému zahájeno trestní stíhání,
- c) právní kvalifikaci skutku,
- d) uvedení věznice, ve které se mladistvý nachází,
- e) údaje o vzetí mladistvého do vazby a počátku vazby,⁸⁵
- f) důvody vazby uvedené zákonným pojmenováním včetně označení příslušného ustanovení trestního řádu; byly-li již dříve soudem ve vztahu k mladistvému konstatovány okolnosti uvedené v § 68 odst. 3 tr. ř. v případech, je-li mladistvý stíhán pro provinění uvedené v § 68 odst. 2 tr. ř., státní zástupce uvede tyto okolnosti,
- g) zdůvodnění obtížnosti věci nebo jiných závažných důvodů, pro které nebylo možno trestní věc skončit, a podmínky záležející v tom, že propuštěním mladistvého z vazby na svobodu hrozí, že bude zmařeno nebo podstatně ztíženo dosažení účelu trestního řízení,
- h) vymezení úkonů, které je nutno ještě ve věci provést,
- i) návrh na prodloužení vazby s uvedením doby, do níž má být vazba prodloužena⁸⁶ s rozlišením zvláště závažných⁸⁷ a ostatních provinění.

(4) Pokud není návrh ve stanovené lhůtě soudci okresního soudu pro mládež předložen, státní zástupce propustí obviněného na svobodu nejpozději následující den po uplynutí lhůty, na niž bylo trvání vazby omezeno.⁸⁸ Příkaz k propuštění z vazby na svobodu zašle státní zástupce věznicí, v níž se mladistvý nachází a ověří,

⁸¹ § 47 odst. 1 věta první zákona.

⁸² § 47 odst. 2 část věty druhé za středníkem zákona.

⁸³ § 188 odst. 1 písm. e), § 221 odst. 1, 2, § 149 odst. 2, § 260, § 284 odst. 2 tr. ř.

⁸⁴ § 265l odst. 1 tr. ř., § 270 odst. 1 tr. ř.

⁸⁵ § 47 odst. 5 věta první zákona.

⁸⁶ § 47 odst. 1 věta druhá zákona.

⁸⁷ § 14 odst. 3 věta za středníkem tr. zákoníku.

⁸⁸ § 47 odst. 4 zákona.

zda byl doručen. Státní zástupce vydá příkaz k propuštění mladistvého na svobodu také, jestliže soud nevyhověl návrhu na prodloužení vazby mladistvého dříve, než její lhůta skončila; v takovém případě státní zástupce propustí mladistvého na svobodu nejpozději den po uplynutí lhůty, na niž bylo trvání vazby omezeno.

(5) Jde-li o vazbu koluzní,⁸⁹ státní zástupce dbá, aby v případě, že nebude zjištěno, že obviněný mařil objasňování skutečností závažných pro trestní stíhání⁹⁰ a tato skutečnost nebude konstatována soudem, byl obviněný z vazby propuštěn na svobodu nejpozději den následující po uplynutí lhůty dvou měsíců, a jde-li o zvlášť závažné provinění, ve lhůtě tří měsíců.

(6) Zjistí-li státní zástupce, že skutek, který byl původně posuzován jako zvlášť závažné provinění, je jiným proviněním a že délka vykonané vazby již přesáhla přípustnou dobu vazby mladistvého⁹¹ stanovenou pro jiná než zvlášť závažná provinění, a to i tehdy, bude-li vzato v úvahu prodloužení vazby, mladistvý musí být z vazby propuštěn na svobodu nejpozději den následující po uplynutí této lhůty.⁹²

(7) Přílohu tohoto pokynu tvoří nejvyšší přípustné doby trvání vazby v přípravném řízení a v řízení před soudem u mladistvých.

ČÁST ČTVRTÁ

Prověřování skutečností o spáchání činu jinak trestného dítětem před podáním návrhu na zahájení řízení o uložení opatření

Čl. 33

Obecné ustanovení

(1) Ustanovení o příslušnosti státních zástupců v trestním řízení mladistvého se ve věci dítěte použijí obdobně.

(2) Státní zástupce postupuje s přihlédnutím k věku, zdravotnímu stavu, rozumové a mravní vyspělosti dětí, aby jejich další vývoj byl co nejméně ohrožen a aby projednávané činy a jejich příčiny i okolnosti, které je umožnily, byly náležitě objasněny a za jejich spáchání mohla být uložena odpovídající opatření.⁹³ Státní zástupce postupuje tak, aby byly vytvořeny potřebné předpoklady pro náležitý výkon působnosti státního zastupitelství v řízení ve věcech dětí.⁹⁴ Případné důležité poznatky pro výkon této působnosti zaznamená do dozorového spisu.

(3) Ve vztahu k mladistvým, kteří v době spáchání činu nedosáhli takové rozumové a mravní vyspělosti, aby mohli rozpoznat jeho protiprávnost nebo ovládat své jednání, a v důsledku toho nejsou za tento čin trestně odpovědní, anebo ohledně mladistvých, kteří nejsou z jiných zákonných důvodů trestně odpovědní,⁹⁵ se tato

⁸⁹ § 67 písm. b) tr. ř.

⁹⁰ § 71 odst. 2 část druhé věty za středníkem tr. ř.

⁹¹ § 47 odst. 1 věta první zákona.

⁹² § 47 odst. 4 zákona per analogiam.

⁹³ § 93 zákona.

⁹⁴ Hlava III zákona.

⁹⁵ § 5 zákona, § 26 tr. zákoníku.

část užije přiměřeně, není-li výslovně uvedeno jinak nebo to není vyloučeno povahou věci. Státní zástupce v těchto věcech jinak postupuje podle ustanovení vztahujících se k výkonu dozoru ve věcech proti mladistvým.

Čl. 34 Zjištění stavu věci

(1) V prověřování státní zástupce postupuje tak, aby byly objasněny všechny podstatné okolnosti případu⁹⁶ a byly opatřeny dostatečné podklady pro podání návrhu státního zástupce na zahájení občanského soudního řízení v těchto věcech. Za účelem zjištění stavu věci lze využívat součinnosti s orgánem sociálně-právní ochrany a s Probační a mediační službou.⁹⁷

(2) Podmínky pro podání návrhu na zahájení řízení o uložení opatření dítěti je třeba zjistit již v průběhu přípravného řízení. Státní zástupce dbá rovněž, aby v průběhu prověřování byly zjištěny i podklady potřebné pro uplatnění některého opatření,⁹⁸ v rozsahu stanovených podmínek pro uložení těchto opatření.⁹⁹

Čl. 35 Zvláštnosti dozoru v prověřování ve věcech dětí

(1) Při výkonu dozoru státní zástupce

- a) předá trestní oznámení nebo jiný podnět k trestnímu stíhání neprodleně příslušnému policejnímu orgánu s pokynem k prověření, v němž vymezí, jaké úkony má policejní orgán provést,
- b) byly-li by v době, kdy státní zástupce trestní oznámení nebo jiný podnět k trestnímu stíhání obdržel, podmínky k zahájení trestního stíhání, kdyby šlo o trestně odpovědnou osobu, uloží policejnímu orgánu provést zjištění podkladů pro uplatnění opatření včetně možné součinnosti s orgánem sociálně-právní ochrany a s Probační a mediační službou,
- c) přezkoumává záznamy o zahájení úkonů trestního řízení, zejména z hlediska jejich obsahových náležitostí a podkladů pro další prověřování,
- d) postupuje při výkonu svých oprávnění¹⁰⁰ tak, aby věc byla objasněna v prověřování,
- e) dbá o to, aby za splnění podmínek¹⁰¹ byly prováděny výslechy svědků i ve věcech dětí s cílem objasnění věci.

(2) Státní zástupce přezkoumává i z vlastního podnětu usnesení policejního orgánu o odložení věci s ohledem na nedostatek věku pachatele,¹⁰² usnesení o

⁹⁶ § 2 odst. 5, § 89 odst. 1 tr. ř.

⁹⁷ § 55 a § 56 zákona per analogiam.

⁹⁸ § 93 odst. 1 zákona.

⁹⁹ § 93 odst. 2 až 6 zákona.

¹⁰⁰ § 157 odst. 2, § 174 a § 175 tr. ř.

¹⁰¹ § 158 odst. 8 tr. ř., popř. i § 158a tr. ř.

¹⁰² § 159a odst. 2 tr. ř. s přihlédnutím k § 11 odst. 1 písm. d) tr. ř.

odložení věci z jiných důvodů,¹⁰³ jakož i opatření o odevzdání věci.¹⁰⁴ Zjistí-li státní zástupce, že usnesení nebo opatření je nezákonné nebo neodůvodněné, zruší je,¹⁰⁵ zejména vyjde-li najevo, že mělo být vydáno usnesení o odložení věci s ohledem na nedostatek věku pachatele. V případě opatření o odevzdání věci¹⁰⁴ se uplatní lhůta 30 dnů pro zrušení příslušného opatření.

(4) Zruší-li státní zástupce usnesení nebo opatření policejního orgánu, vydá policejnímu orgánu pokyny k dalšímu postupu a zejména v případech, bylo-li předtím rozhodnuto o odložení věci s ohledem na nedostatek věku pachatele,¹⁰² a lze-li vycházet z toho, že opětovně přichází v úvahu vydání stejného rozhodnutí, stanoví policejnímu orgánu lhůtu pro provedení úkonů i vydání rozhodnutí tak, aby ve věci bylo možno bezodkladně podat návrh na zahájení řízení o uložení opatření dítěti, které se dopustilo činu jinak trestného.

(5) Zjistí-li státní zástupce až po uplynutí lhůty 30 dnů pro zrušení usnesení nebo opatření policejního orgánu důvod, který by jinak vedl ke zrušení usnesení o odložení věci s ohledem na nedostatek věku pachatele,¹⁰² přičemž tento důvod spočívá v závažných pochybnostech, zda se dítě dopustilo činu jinak trestného, a návrh na zahájení řízení o uložení opatření dítěti byl již státním zastupitelstvím podán, vydá neprodleně pokyn policejnímu orgánu k tomu, aby věc byla náležitě prověřena a stanoví mu, jaké úkony je třeba bezodkladně provést. O tomto neprodleně informuje státního zástupce, který plní úkoly v řízení před soudem podle hlavy III zákona a dohodne s ním předání písemností o dodatečně provedených úkonech a dalších zjištěních ve věci.

(6) Jestliže řízení o uložení opatření dítěti dosud nebylo zahájeno, státní zástupce uloží policejnímu orgánu, aby urychleně provedl úkony nezbytné k objasnění, zda se dítě dopustilo činu jinak trestného; přitom je třeba postupovat tak, aby bude-li po provedení těchto úkonů znovu vydáno usnesení o odložení věci s ohledem na nedostatek věku,¹⁰² byl bezodkladně podán návrh na zahájení řízení o uložení opatření dítěti. Státní zástupce může provést doplnění prověřování a sám rozhodnout o odložení věci s ohledem na nedostatek věku pachatele.¹⁰²

(7) Podle těchto ustanovení postupuje přiměřeně státní zástupce nejblíže vyššího státního zastupitelství.¹⁰⁶

ČÁST PÁTÁ **Zrušovací ustanovení**

Čl. 36

Zrušuje se pokyn obecné povahy nejvyššího státního zástupce č. 3/2007 ze dne 17. května 2007, o trestním řízení ve věcech mládeže.

¹⁰³ § 159a odst. 1, 3 a 5 tr. ř.

¹⁰⁴ § 159a odst. 1 písm. a), b) tr. ř.

¹⁰⁵ § 174 odst. 2 písm. e) tr. ř.

¹⁰⁶ § 146 odst. 2 písm. b) tr. ř.; § 12 odst. 3, § 12d zákona o státním zastupitelství.

ČÁST ŠESTÁ
Účinnost

Čl. 37

Tento pokyn obecné povahy nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2010.

Nejvyšší státní zástupkyně:
JUDr. Renata Vesecká
v zast. **JUDr. Karel Černovský v.r.**

Příloha

Přípustná délka vazby u mladistvých

Horní hranice trestní sazby odnětí svobody*	Maximální délka vazby v přípravném řízení	Maximální délka vazby v řízení před soudem	Celková maximální délka vazby**
Menší 10 let	4 měsíce	2 měsíce	6 měsíců
10 let a více	1 rok	6 měsíců	1 rok 6 měsíců

* Trestní sazby jsou nezkrácené (§ 31 odst. 1 zákona). Z hlediska § 47 odst. 1 zákona je rozhodující rozlišování zvláště závažných provinění a ostatních provinění.

** Maximální délka koluzní vazby nemůže přesáhnout ani u zvláště závažného provinění 3 měsíce, není-li dán zpřísněný důvod vazby podle § 71 odst. 2 část věty druhé za středníkem tr. ř.